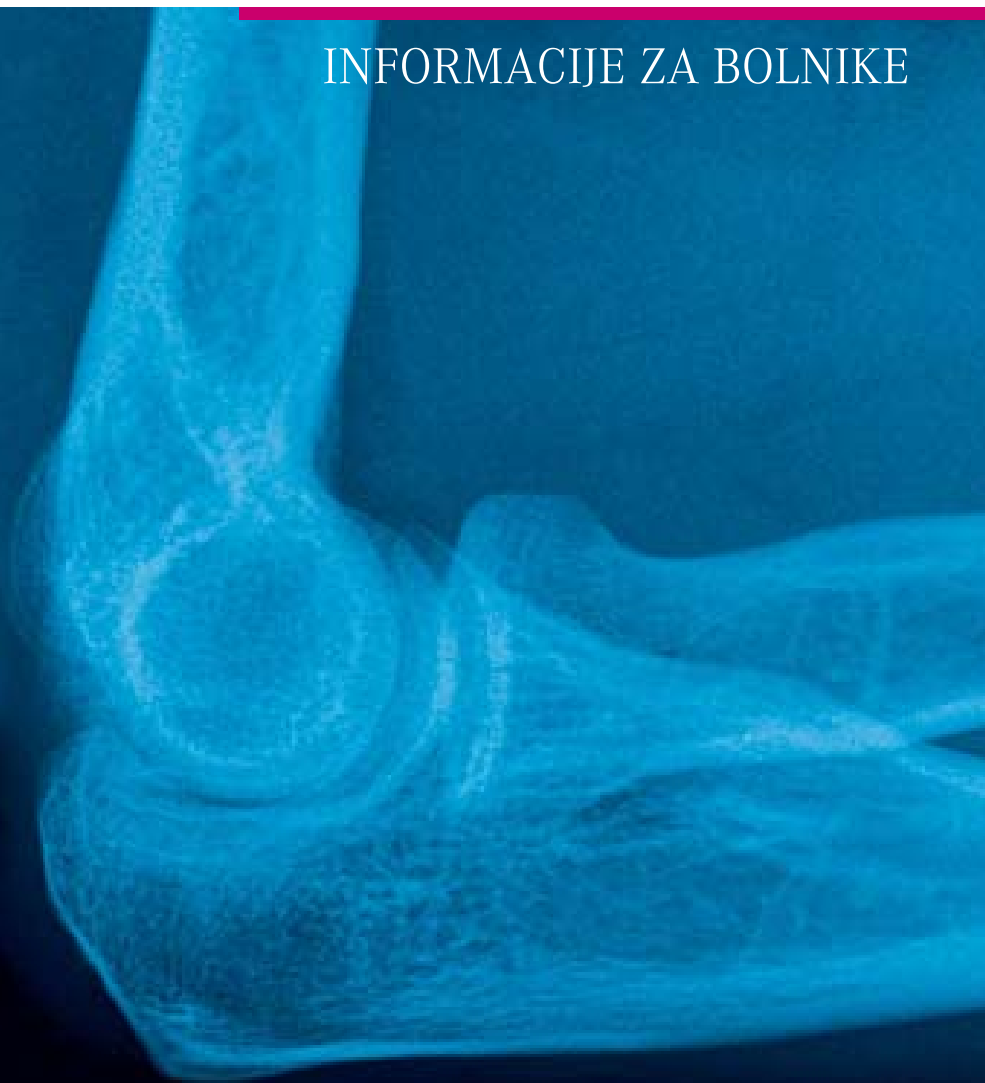

ARTROSKOPIJA KOMOLCA

INFORMACIJE ZA BOLNIKE

ORTOPEDSKA KLINIKA

KAJ JE ARTROSKOPIJA KOMOLCA?

Komolčni sklep je sestavljen sklep iz končnega dela nadlahtnice, začetnega dela podlahtnice in glavice koželjnice. Skupaj sestavljajo sklep - komolec, ki omogoča gibanje v več smereh. Pri artroskopskem posegu v komolcu prek več majhnih rezov napravimo sicer manjšo poškodbo sklepnih struktur komolca, a čim boljši estetski videz (manjšo brazgotino), boljši ali enak funkcionalni rezultat in krajšo rehabilitacijo v primerjavi s klasičnim kirurškim posegom.

Artroskopijo komolca izvajamo pri operativnem zdravljenju in diagnostiki različnih poškodb (po zvinih, izpahih in zlomih) in degenerativnih okvarah komolčnega sklepa (osteoartroza), ki so lahko tudi posledica preobremenitev pri delu ali športu. Glavne težave bolnikov so bolečina, otekanje, omejena gibljivost in preskakovanje ter zatikanje v prizadetem komolcu.

Pri artroskopskih posegih v komolcu lahko:

- Odstranjujemo prosta telesa v komolcu, ki nastanejo zaradi različnih vzrokov (npr. po izpahih, notranjih zlomih, degenerativnih obolenjih...).
- Odstranjujemo kostne naplastitve na zadnjem ali sprednjem delu komolca. Te naplastitve se pojavljajo na robovih sklepa in povzročajo bolečine in omejeno gibljivost.
- Zdravimo okvare sklepnega hrustanca, ki ga očistimo in spodbudimo celjenje.
- Odstranjujemo sklepno ovojnico in izperemo komolec pri kroničnih vnetjih (npr. revmatoidni artritis) ali akutnih vnetjih komolčnega sklepa.
- Odstranimo sklepne zarastline in ovojnico pri zdravljenju zavrte gibljivosti v komolcu po zlomih ali drugih poškodbah v komolcu.
- Odstranjujemo nekatere benigne tumorje iz komolca.

KAKŠNA JE PRIČAKOVANA KORIST PO ARTROSKOPIJI KOMOLCA?

Pričakovana izboljšanja po artroskopiji komolca so: zmanjšanje bolečin, povečanje gibljivosti in funkcije komolca po končanem artroskopskem zdravljenju. Pričakujemo tudi boljši estetski videz in boljšo funkcionalnost kot pri klasičnem odprtem kirurškem zdravljenju. S tem zdravljenjem želimo upočasniti nastanek degenerativnih sprememb na komolcu in izboljšati kakovost življenja bolnika.

Večina bolnikov, seveda glede na stopnjo prizadetosti komolca, zmore opravljati težka fizična dela v treh do štirih mesecih po operaciji. Po končanem zdravljenju priporočamo običajne dnevne aktivnosti, plavanje in tudi zmerne športne aktivnosti. Intenzivnejše in napornejše športne aktivnosti (tek, tenis, alpsko smučanje, jahanje, kontaktni športi, nogomet, košarka) pa svetujemo le v primerih, kjer dosežemo dobro gibljivost brez bolečin in moč v prizadetem komolcu.

KAKŠNA SO TVEGANJA PRI ARTROSKOPIJI KOMOLCA?

Hujši zapleti pri artroskopiji komolca so redki, zato pri večini bolnikov korist posega odtehta tveganje. Zapleti se lahko pojavijo med operacijo ali po njej. Pred odločitvijo za operacijo morate poznati možna tveganja:

- Med operacijo lahko pride do poškodbe živcev ali žil. Večino teh zapletov je mogoče oskrbeti takoj po njihovem nastanku.
- Prehodno mravljinčenje po prstih se pojavi večkrat po artroskopiji komolca in izzveni v nekaj mesecih.
- Otekanje komolca med operativnim posegom je možno zaradi fiziološke raztopine, ki jo uporabljamo za izpiranje sklepa med operacijo, kar nam omogoča boljšo vidljivost. Tako otekanje

- ostaja še dan po operativnem posegu in ni nevarno.
- Bakterijska okužba komolca je redek zaplet, lahko s hudimi posledicami, in se razvije v treh tednih po operaciji. Okužbe preprečujemo z uporabo antibiotika pri operaciji, včasih tudi po njej. Okužbo se zdravi z infuzijami antibiotikov, pogosto so potrebni tudi dodatni operativni posegi.
 - Iztekanje tekočine iz pooperativne rane (fistule) je izjemno redko. V takih primerih mora bolnik takoj obiskati ortopeda.
 - Okorelost v komolcu lahko nastane več tednov po artroskopiji in je lahko posledica več dejavnikov: zakrčenih kit in mišic okoli komolca, redkeje pa nastane zaradi tvorbe kosti v mehkih tkivih (heterotopna osifikacija).

JE MOŽNO ZDRAVLJENJE BREZ OPERACIJE?

Če se za operacijo ne odločite, je pričakovati postopno večanje bolečin v komolcu in zmanjšanje gibljivosti, kar dolgoročno pomeni trajno potrebo po protibolečinskih zdravilih in injekcijah zdravil v boleči komolec. Operacija ne more izboljšati vašega splošnega zdravstvenega stanja, zato morebitna odklonitev nima nobenih nevarnih posledic.

KAKO SE PRIPRAVITI NA PRIHOD V BOLNICO?

Že v času čakanja na artroskopijo komolca je priporočljivo, da doma opravljate redne vaje za raztezanje in zmanjšanje zakrčenosti prizadetega komolca. Z okrepljenimi mišicami boste tudi po operaciji hitreje napredovali pri rehabilitaciji.

KAJ SE BO DOGAJALO NA DAN OPERACIJE?

V bolnico boste sprejeti dan pred operacijo. Ob sprejemu prinesite zdravstveno kartico, napotnico in izvide, ki vam jih je izročil vaš zdravnik. Pred posegom morate podpisati soglasje za izvedbo operativnega posega in anestezijo, takrat je tudi čas za pogovor z vašim operaterjem in razjasnitev morebitnih vprašanj. Na jutranji viziti bo zdravnik zaradi vaše varnosti s pisalom označil, kateri zgornji ud bo operiran. Vsaj 6 ur pred operacijo morate biti tešči (ne smete zaužiti nobene hrane ali pijače). Odstraniti morate ves nakit in se umiti v kadi ali pod tušem. Na dan operacije zjutraj smete vzeti le tista zdravila, ki jih določi zdravnik.

Medicinska sestra z oddelka vas bo odpeljala do operacijskega bloka in vas predala anestezijski ekipi. Zdravnik anesteziolog in anestezijska medicinska sestra bosta preverila vašo identiteto in vas pripravila na operacijo. Artroskopija komolca se izvaja v operacijski dvorani in izključno v splošni anesteziji (bolnik med operacijo na trebuhu globoko spi).

KAKO BO POTEKALA ARTROSKOPIJA KOMOLCA?

Artroskopija komolca traja približno 30 do 80 minut, odvisno od stopnje prizadetosti komolca. Med posegom je zagotovljen stalen pretok fiziološke raztopine prek sklepa, ki omogoča boljšo vidljivost med posegom. Artroskopske rane so na zadnji in sprednji strani prizadetega komolca dolge do 1,5 cm. V te rane (vhode) vstavimo artroskop in inštrumente (brivnik, ščipalke, sonde...), s katerim ob pomoči kamere izvajamo naštete posege.

KAKO DOLGO JE TREBA OSTATI V BOLNICI?

Trajanje bivanja v bolnici je odvisno od številnih dejavnikov. Če ni zapletov, večina bolnikov zaključi program zgodnje rehabilitacije v 3 dneh ali prej.

Po operaciji vas bomo premestili nazaj na oddelek, kjer začnete prejemati infuzije tekočin, zdravila proti bolečinam, občasno antibiotik za preprečevanje okužbe.

Naslednji dan boste začeli z rehabilitacijo. Priučili se boste vaj za povečevanje gibljivosti in moči v komolcu.

Kasneje pride na vrsto usposabljanje v aktivnostih vsakdanjega življenja (npr. upogibanje, obuvanje, česanje, umivanje zob).

V času zdravljenja v bolnici vam bodo redno prevezovali operativne rane in po potrebi opravili laboratorijske preglede krvi. Praviloma boste jemali vsa zdravila, ki ste jih redno jemali doma - izjema so le zdravila za odvajanje vode in nekatera zdravila proti visokemu krvnemu tlaku na dan operacije in v prvih pooperativnih dneh (natančna navodila vam bo dal zdravnik).

KAJ STORITI PO ODPUSTU IZ BOLNICE?

Po odpustu iz bolnice boste nadaljevali z rednimi prevezami rane na dva do tri dni pri vašem zdravniku, ki bo odstranil šive ali sponke predvidoma 12 do 14 dni po operaciji. Po vrnitvi v domače okolje je priporočljivo, da do prvega kontrolnega pregleda pri ortopedu, ki vas je operiral (to je 1-2 meseca po operaciji), zgornji ud giblujete najprej pod nadzorom fizioterapevta in nato sami. Protibolečinska zdravila se jemlje le po potrebi. Doma svetujemo nadaljevanje izvajanja priučenih vaj.

Z vožnjo avtomobila lahko pričnete, ko mišična moč v operiranem komolcu dopušča varno vrtenje volana in prestavljanje - običajno ne prej kot 5 tednov po posegu. Enaka časovna omejitev velja tudi za

gospodinjska opravila in plavanje. Glede ponovnega začetka s temi aktivnostmi se posvetujete z ortopedom - operaterjem na prvem pooperativnem kontrolnem pregledu.

NA KOGA NAJ SE OBRNEM V PRIMERU TEŽAV PO ODPUSTU IZ BOLNICE?

V primeru kakršnihkoli težav po odpustu iz bolnice se najprej obrnite na vašega zdravnika, izven rednega delovnega časa pa na dežurnega zdravnika v vašem Zdravstvenem domu. Na pregled vedno prinesite odpustnico iz bolnice. Ob večjih zapletih vas bo družinski zdravnik urgentno napotil k ortopedu - operaterju. V primeru suma bakterijske okužbe **ne smete** prejemati antibiotičnih zdravil pred pregledom pri ortopedu.

